

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 12

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 295 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 7-dekabrda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri

Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori

Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori

Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. profesor

Musayeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori

Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi

Bobobekov Ergash Abdumalikovich. v.b. dotsent (PhD)

Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dotsenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH

Krissi Luis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dotsenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH

Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dotsenti, Turkiya

Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti

Sevil Piriyeve Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixoj ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Hakimov Nazar Hakimovich, PhD in Philology, Professor.

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Acting Associate Professor (PhD)

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyea Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay – Doctor of Economic Sciences, Professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich – Doctor of Technical Sciences, Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich – Doctor of Philosophy, Professor at TSUE
Isakov Janabay Yakubbayevich – Doctor of Philosophy, Professor at TSUE
Xalikov Suyun Ravshanovich – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor at TSUA
Rustamov Ilhomiddin – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor at Fergana State University
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich – Doctor of Philosophy, Associate Professor at TSUE
Kamilova Iroda Xusniddinovna – Doctor of Philosophy, Associate Professor at TSUE
G'afurov Doniyor Orifovich – Doctor of Philosophy (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich – Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor at Alfraganus University
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich – Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor at TSUE
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi – Doctor of Philosophy, Associate Professor at TSUE
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna – Senior Lecturer at TSUE
Babayeva Zuhra Yuldashevna – Independent Researcher at TSUE

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Геоэкономические аспекты проекта железной дороги «Китай – Кыргызстан – Узбекистан»: вызовы и перспективы	18
О.К. Абдурахманов, А.С. Камалов	
Soliq to'lovchilar tomonidan soliqlarni yashirishni oldini olish masalalari	24
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich	
Moliyaviy xavfsizlik va iqtisodiy barqarorlik o'rtasidagi bog'liqlik	30
Axmedov Bezzod Shuxratovich	
To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarning iqtisodiyot taraqqiyotidagi roli	34
Mamatov Baxadir Safaralievich	
Milliy iqtisodiyotda xususiy sektorni rivojlantirishning mulk kapitallashuviga ta'siri	40
Norboyev Odil Abrayevich	
Возможные пути применения ии при подборе персонала в нефтегазовые компании Узбекистана	49
Эльбек Олимович Амирханов	
Sug'urta kompaniyalarida moliyaviy oqimlarni boshqarish tizimini takomillashtirish masalalari	53
Qarshiyev Otabek Abdullayevich	
Экономические предпосылки формирование социальных издержек как результат воздействия экологических факторов	57
Сеитова Лейла Пулатовна	
Геологические и гидродинамические аспекты месторождений углеводородов в зеленой экономике	68
Турдиев Шохжахон Шермат угли	
Управление процессом снижения транзакционных издержек в условиях экологизации экономики	74
Ходжаева Нодирахон Абдурашидовна	
Yashil texnologiyalarga investitsiyalar – yashil iqtisodiyot istiqboli	79
Yuldashev Mutalib Ibrohimovich	
“Yashil iqtisodiyot”ga o'tish orqali barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashning mintaqaviy jihatlari	83
Samiyeva Gulnoza Toxirovna	
Sotish jarayoni buxgalteriya hisobida moliyalashtirishning salmoqli komponenti va qaytarish huquqi	89
Sattorov Toxir Tolmas o'g'li	
Raqamli transformatsiya korxonalarning ishlab chiqarish samaradorligiga ta'siri	99
Vafoyeva Dilafruz Ikomovna	
Oliy ta'lim muassasalarining media imiji va unga rakamli transformatsiyaning ta'siri	104
Nazarov G'ulom Akmal o'g'li	
Oliy ta'lim tashkilotlarida xodimlar bilan ish haqi bo'yicha hisob-kitoblarni takomillashtirish	109
Abdumajitov Shaxobiddin Shamsiddin o'g'li	
O'zbekistonda yashil transport tizimiga o'tish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlar va rivojlantirishning istiqbollari	116
Yuldashev Farhodbek Abdumutalibovich	
Application of social media marketing in the world experience	120
Musayeva Shoira Azimovna	
Xitoyning ta'minot zanjirlarini boshqarish tajribasidan foydalanisafzalliklari	125
Hislatxonova Madinaxon Avazxon qizi, Abduraimova Azizaxon Dilmurod qizi, D.N.Ishmanova	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda ishbilarmonlik muhitining moderator roli	130
Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna, Abduvohidov Behzod xxx	

“Yoshlar daftari” loyihasi asosida daromadlilikni ta’minlash masalalari	136
Murodova Mohigul Chori qizi, Baxromov Umidjon Ulug’bek o’g’li	
Основопологающие принципы разработки концепции конкурентоспособности страховых компаний	143
Азимжон Мелиев Муродулло угли	
Формирование инклюзивных психологических процессов под влиянием эзотерических факторов.....	148
Исаев Кобилжон Абдукодирович	
Foyda soliqlari (12-son bixs) buxgalteriya hisobining xalqaro standartini respublikamiz amaliyotiga transformasiya qilishdagi vazifalar.....	153
Rizaev Xushnud Namazovich	
Iqtisodiy tizimda budjet daromadlarini shakllanishining ilmiy-nazariy va konseptual asoslarining ahamiyati.....	158
Yusupov Ruslan	
Biriktirilgan va tartibga soluvchi soliqlarni taqsimlashning xorijiy davlatlar tajribasi tahlili	165
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
Turizm sohasini davlat tomonidan qo’llab-quvvatlashning tashkiliy-huquqiy asoslarini takomillashtirish	177
Abdusalomov Jamshid Abdusalomovich	
Ishlab chiqarish korxonalarining eksport salohiyatini oshirish imkoniyatlari.....	181
Adashev Azimjon O’rinboyevich	
Bozor muvozanati. Talab va taklif tushunchasi.....	186
Ollokulova Feruza Mansurovna, Boborahmatova Shohsanam Ibodullo qizi	
Mahsulot(ish, xizmat) ishlab chiqarish hajmining tahlili metodologiyasi	190
Abdujabbarova Ma’mura Toshmuxamadovna, Ergashov Shohruh Rustam o’g’li	
Korxonaning moliyaviy barqarorligi.....	196
Ollokulova Feruza Mansurovna, Choriyrov Behruz Ilhom o’g’li	
Sirdaryo viloyati investitsion faolligini oshirishning o’ziga xos xususiyatlari.....	199
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi	
O’zbekistonda innovatsion siyosatni amalga oshirish usullari va yo’nalishlari.....	205
Zaynutdinova Umida Djalolovna	
Iqtisodiy o’sish va kengaytirilgan takror ishlab chiqarish o’rtasidagi bog’liqlikning nazariy asoslari.....	210
Uskenbaeva Dilnoza Boxodir qizi	
O’zbekiston mahallalarida tadbirkorlik subyektlarini rivojlanish bosqichlari	215
Ashurov Muhammadjon Murodovich	
O’zbekiston respublikasi mahallalarida kichik biznes subyektlarining moliyaviy barqarorligi	221
Ahmadjonov Farhodbek Akromjon o’g’li	
Turizmni rivojlantirishda oziq-ovqat xizmatlarining samaradorligini oshirish va O’zbekistonda turistlarga ovqatlanish xizmatlarini takomillashtirish mexanizmlari	226
Maxmadiyeva Charos Xayrullayevna, Amiriddinova Muslima Zayniddin qizi	
Моменты приращений и периода регенерации обобщенных регенерирующих случайных процессов в системе массового обслуживания m/g/1 с полумарковским поступлением требований	231
Рахимова Гулноза Гафуровна	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda mikromoliyalashtirishning rolini oshirish yo’llari	239
Tojiyev Javlonbek Rustamovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida o’zbekistonda soliq tizimi xavfsizligini ta’minlash	244
Tashmuxeidova Yayra Atxamovna	
Sug’oriladigan tomorqa xo’jaliklarida yer maydonlaridan samarali foydalanish usullari	249
Haydarov Zafar Qahramonovich	

Правленческий учет как инструмент достижения устойчивого развития и реализации экологически ответственных инициатив.....	256
Максудова Шахзода	
Biznes jarayonlari raqobatbardoshligini oshirishni modellashtirish usullari	261
Xamidov Doston Rustam o'g'li	
Investitsiya va uning iqtisodiyotdagi o'rni	266
Usmonova Shaxrinoz Ilhom qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna	
Dual ta'limni joriy qilish metodologiyasi va psixologik jihatlari	271
Siddiqova Sadoqat G'afforovna	
O'zbekistonda tadbirkorlikni rivojlantirishda xorijiy investorlarni jalb etish maqsadida investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish yo'llari	276
Po'latova Sug'diyona Iskandar qizi, Rahmatullayeva Ahdiya Ja'farovna, Choriyeva Mohichehra Oybek qizi	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlarini O'zbekiston Respublikasida qo'llashning ahamiyati va dolzarbligi.....	280
Nurmatov Zuhridin Shavkat o'g'li	
Meva sabzavot kooperatsiyasi rivojlantirish usullari.....	284
Umrzoqov Jonibek Baxtiyor o'g'li, Sobirova Marxabo Xaitovna	
Madaniy meros tadqiqotlarining rivojlanish manzarasi (bibliometrik tadqiqot)	289
Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li, Sharofiddinov Shohabbos Xayrullayevich	

MADANIY MEROS TADQIQOTLARINING RIVOJLANISH MANZARASI (BIBLIOMETRIK TADQIQOT)

Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li

Turizm va mehmonxona xo'jaligi kafedrası dotsenti
Buxoro davlat universiteti
ORCID: 0000-0001-5107-4876

Sharofiddinov Shohabbos Xayrullayevich

Mustaqil tadqiqotchi
Buxoro davlat universiteti
ORCID: 0009-0002-7944-5127

Annotatsiya: Ushbu maqolada madaniy meros tadqiqotlarining dinamik manzarasi o'rganilib, VOSviewer dasturi yordamida bibliometrik tahlil bilan birgalikda adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqishni birlashtirgan aralash usullar qo'llaniladi. 2020–2025-yillar oralig'ida nashr etilgan maqolalarni tahlil qilib, biz sohani shakllantirayotgan asosiy mavzular, paydo bo'layotgan tendensiyalar va fanlararo aloqalarni aniqladik. Bibliometrik tahlil vaqt o'tishi bilan e'tiborning o'zgarishini, jamiyatni jalb qilish, ijtimoiy ta'sir, farovonlik va barqaror rivojlanishni ta'minlashda madaniy merosning roliga tobora ko'proq e'tibor qaratilayotganini ta'kidlaydi. Ushbu tushunchalar tadqiqotchilar, siyosatchilar va amaliyotchilar uchun katta ahamiyatga ega bo'lib, madaniy merosni boshqarishda fanlararo hamkorlik va raqamli texnologiyalarni integratsiyalash zarurligini ko'rsatadi.

Ushbu tadqiqot natijalari rivojlanayotgan landshaftini chuqurroq tushunishga hissa qo'shadi va ushbu muhim sohadagi kelajakdagi tadqiqotlar, siyosat hamda amaliyot uchun qimmatli ko'rsatmalar beradi.

Kalit so'zlar: madaniy meros, barqarorlik, turizm, jamiyatni jalb qilish, ijtimoiy ta'sir, bibliometrik tahlil, VOSviewer.

Abstract: This article explores the dynamic landscape of cultural heritage research, employing a mixed-methods approach that combines a comprehensive literature review with bibliometric analysis using VOSviewer software. Analyzing articles published between 2020 and 2025, we identify key themes, emerging trends, and interdisciplinary connections shaping the field. The bibliometric analysis highlights a shift in focus over time, with increasing attention to community engagement, social impact, and the role of cultural heritage in fostering well-being and sustainable development. These insights have significant implications for researchers, policymakers, and practitioners, underscoring the need for interdisciplinary collaboration and the integration of digital technologies in cultural heritage management. This study contributes to a deeper understanding of the evolving research landscape and provides valuable guidance for future research, policy, and practice in this critical area.

Key words: cultural heritage, sustainability, tourism, identity, digital technologies, community engagement, social impact, bibliometric analysis, VOSviewer, research trends.

Аннотация: В данной статье исследуется динамичный ландшафт исследований в области культурного наследия с использованием смешанного метода, сочетающего в себе всесторонний обзор литературы и библиометрический анализ с помощью программного обеспечения VOSviewer. Анализируя статьи, опубликованные в период с 2020 по 2025 год, мы выявляем ключевые темы, возникающие тенденции и междисциплинарные связи, формирующие эту область. Библиометрический анализ показывает смещение акцентов с течением времени: все больше внимания уделяется вовлечению сообществ, социальному воздействию и роли культурного наследия в укреплении благосостояния и устойчивого развития. Эти выводы имеют важное значение для исследователей, политиков и практиков, подчеркивая необходимость междисциплинарного сотрудничества и интеграции цифровых технологий в управление культурным наследием. Данное исследование способствует более глубокому пониманию развивающегося исследовательского ландшафта и дает ценные рекомендации для будущих исследований, политики и практики в этой важнейшей области.

Ключевые слова: культурное наследие, устойчивость, туризм, вовлечение сообщества, социальное воздействие, библиометрический анализ, VOSviewer.

KIRISH

Tobora o'zaro bog'liq va tez o'zgarib borayotgan dunyoda madaniy meros o'tmish bilan bog'lovchi, hozirimizni shakllantiruvchi va kelajagimizga yo'naltiruvchi muhim manba vazifasini o'taydi. U ajdodlarimizning moddiy va nomoddiy merosini, jamoalarni birlashtiruvchi tirik an'analarni va bizni kimligimizni belgilovchi ijodiy ifodalarni o'z ichiga oladi. Madaniy meros shunchaki artefaktlar to'plami yoki urf-odatlar majmuasi emas, bu jamiyatning o'ziga xosligi, qadriyatlari va intilishlarining mohiyati bo'lib, ularning mavjudligi to'qimasiga singib ketgan.

O'tmishdagi sivilizatsiyalardan guvohlik beruvchi ulkan yodgorliklardan tortib, ajdodlar bilimlarini saqlovchi murakkab marosimlarga qadar, madaniy meros ko'pincha parchalanish va noaniqlik bilan tavsiflanadigan dunyoda birdamlik, uzluksizlik va mazmun hissini beradi. U ijtimoiy birdamlikni mustahkamlaydi, madaniyatlararo muloqotni rivojlantiradi va ijodkorlik hamda innovatsiyalarni ilhomlantiradi. Madaniy merosning chuqur ahamiyatini e'tirof etgan holda, YUNESKO uni «nafaqat o'tmishdan meros, balki kelajak uchun tramplin» deb e'lon qildi [10].

Ushbu maqolada madaniy merosning ko'p qirrali tabiati chuqur o'rganilib, uning moddiy va nomoddiy o'lchamlari tahlil qilinadi va shaxs hamda jamoaviy o'ziga xoslikni shakllantirishdagi, ijtimoiy birdamlikni mustahkamlashdagi va barqaror rivojlanishni ta'minlashdagi muhim roli ko'rib chiqiladi. VOSviewer dasturi yordamida adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqish va tahlil qilish orqali madaniy meros tadqiqotlari sohasidagi asosiy tushunchalar va mavzularning o'zaro bog'liqligini ochib berishga, hozirgi tendensiyalar hamda kelajakdagi tadqiqotlar uchun potentsial yo'nalishlar haqida tushuncha berishga intilamiz. Ushbu tadqiqot madaniy meros hayotimizni boyitishi va jamoalarni 21-asrning murakkabliklarida harakat qilish imkoniyatini berish usullarini chuqurroq tushunishga hissa qo'shishga qaratilgan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI.

M Madaniy merosga bo'lgan tobora ortib borayotgan qiziqish turli sohalarda tadqiqotlar to'liqligini keltirib chiqardi, olimlar va mutaxassislar uning ko'p qirrali o'lchamlari va qo'llanilishini o'rganmoqdalar. Arxeologlar o'tmishdagi sivilizatsiyalar va aholi punktlari haqida yangi ma'lumotlarni ochib berish uchun meros obyektlarini xaritalash va tahlil qilishda LiDAR va yerga kiruvchi radar kabi zamonaviy texnologiyalardan foydalanmoqdalar [2]. Etno-musiqashunoslar musiqiy an'analarni yozib olish va tahlil qilish, madaniy ifodalar xilma-xilligini va ularning jamoa o'ziga xosligidagi rolini hujjatlashtirmoqdalar [5]. Muzey mutaxassislari tashrif buyuruvchilarni jalb qilish va madaniyatlararo tushunishni rivojlantirish uchun interfaol eksponatlar va raqamli hikoya qilish bilan tajriba o'tkazmoqdalar [8]. Arxitektorlar va shaharsozlik bo'yicha mutaxassislar jonli va barqaror shaharlarni yaratishda tarixiy binolar va jamoat joylarining qiymatini tan olib, merosni muhofaza qilishni shaharsozlik strategiyasiga integratsiya qilmoqdalar [1].

Tadqiqot faoliyatining bunday o'sishi madaniy merosning murakkab va dinamik tabiati tobora ko'proq e'tirof etilishini aks ettiradi. Olimlar madaniy merosning qanday yaratilishi, uzatilishi va vaqt o'tishi bilan o'zgarishini tushunish uchun turli sohalardan olingan bilimlarga tayanib, tobora ko'proq fanlararo yondashuvlardan foydalanmoqdalar. «Madaniy landshaft», «merosni boshqarish», «jamiyatni jalb qilish» va «barqaror turizm» kabi kalit so'zlar bu rivojlanayotgan sohaning ko'p qirrali o'lchamlarini o'rganish uchun tez-tez ishlatiladi. Ushbu kalit so'zlarni va ular orasidagi bog'liqlikni tahlil qilish orqali madaniy meros tadqiqotlarining hozirgi tendensiyalari va kelajakdagi yo'nalishlarini chuqurroq tushunishimiz mumkin.

21-asrda madaniy meros o'tmishning shunchaki ombori sifatidagi an'anaviy roldan ustun chiqdi. Hozir u zamonaviy jamiyatlarning o'zgarib borayotgan ehtiyojlari va intilishlarini aks ettiruvchi turli maqsadlarga xizmat qilib, ko'plab sohalarida faol bo'llanilmoqda. Muzeylar o'z kolleksiyalaridan foydalanib, tashrif buyuruvchilarni tarix va madaniyat bilan bog'laydigan qiziqarli tajribalarni taqdim etib, ularni o'qitish va ilhomlantirish uchun foydalanadilar [5]. Meros obyektlari sayyohlarni jalb qiladi, mahalliy jamoalar uchun iqtisodiy foyda keltiradi va barqaror rivojlanishga hissa qo'shadi [4, 9]. Musiqa, raqs va hikoya qilish kabi nomoddiy an'analar ijtimoiy birdamlikni mustahkamlash va madaniy qadriyatlarni avloddan-avlodga o'tkazish uchun qo'llaniladi [7]. Bundan tashqari, mojarolar bilan ajralib turadigan mintaqalarda madaniy meros yarashtirish ishlarida, bo'lingan jamoalar o'rtasida muloqot va o'zaro tushunishni rivojlantirishda muhim rol o'ynashi mumkin [10].

Madaniy merosdan bunday xilma-xil va dinamik foydalanish uning doimiy ahamiyatini va yanada adolatli hamda teng huquqli dunyoga hissa qo'shish potentsialini ta'kidlaydi. Yuqoridagilardan kelib chiqib, ushbu maqolada madaniy meros bo'yicha olimlar tomonidan bugungi kunda qanday tadqiqotlar olib borilayotganligi va madaniy merosning qaysi sohalar bilan chambarchas bog'liqligi tahlil qilingan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI.

Ushbu tadqiqotda madaniy meros tadqiqotlarining turli xil qo'llanilishini va rivojlanayotgan tendensiyalarini o'rganish uchun VOSviewer dasturi yordamida bibliometrik tahlil bilan birgalikda adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqishni birlashtirgan aralash usullar qo'llaniladi.

Ingliz tilida nashr etilgan, ekspertlar tomonidan ko'rib chiqilgan jurnal maqolalari tadqiqotning asosini tashkil etadi. Scopus nufuzli akademik ma'lumotlar bazalaridan tegishli adabiyotlarni to'plash uchun tizimli qidiruv strategiyasi qo'llaniladi. Ushbu ma'lumotlar bazalari ijtimoiy fan sohasida 2020-2025-yillarda chop qilingan maqolalarni tanlash uchun asos sifatida tanlanadi.

Qidiruv madaniy meros (cultural heritage) va uning turli sohalaridagi qo'llanilishi bilan bog'liq kalit so'zlar yordamida amalga oshiriladi. Qidiruv strategiyasi har tomonlama va dolzarbligini ta'minlash uchun takroriy ravishda takomillashtiriladi. Kirish qismida ko'rsatilgan tadqiqot savollariga aniq javob beradigan maqolalarni tanlash uchun kiritish va chiqarib tashlash mezonlari qo'llaniladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Madaniy meros tadqiqotlaridagi hozirgi tendensiyalar va asosiy mavzularni chuqurroq tushunish uchun VOSviewer dasturi yordamida bibliometrik tahlil o'tkazildi. Ma'lumotlar Scopus ma'lumotlar bazasidan "madaniy meros" kalit so'zi yordamida olindi va qidiruv 2020-2025-yillar oralig'ida nashr etilgan maqolalar bilan cheklandi. Ushbu vaqt oralig'i sohadagi so'nggi paydo bo'layotgan tadqiqot yo'nalishlarini aniqlash imkonini beradi. Natijada olingan ma'lumotlar to'plami 12 507 ta maqoladan iborat bo'lib, ular keyinchalik kalit so'zlar, mualliflar va nashrlar o'rtasidagi munosabatlarni vizualizatsiya qilish va sharhlash uchun VOSviewer yordamida tahlil qilindi.

"Madaniy meros" kalit so'zi yordamida Scopus ma'lumotlar bazasining dastlabki tahlili 2020-2025-yillar oralig'ida nashr etilgan maqolalar bilan bog'liq 39 923 ta kalit so'zlarning katta to'plamini berdi. Kalit so'zlarning bu keng to'plami madaniy meros sohasida olib borilayotgan tadqiqotlarning kengligi va xilma-xilligini aks ettiradi.

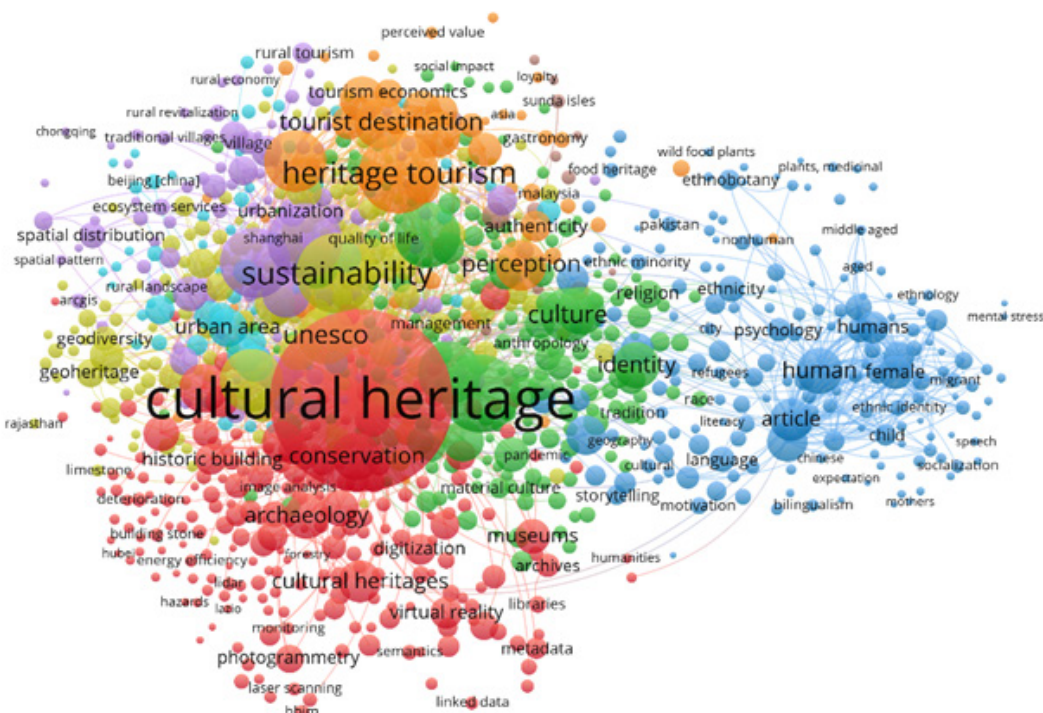
Tahlilni fokuslash va mazmunli talqin qilishni ta'minlash uchun chegara qo'llanildi, bunda kalit so'zlar ma'lumotlar to'plamida kamida 5 marta uchrash talab qilindi. Ushbu filtrlash jarayoni 2585 ta kalit so'zdan iborat takomillashtirilgan to'plamni yaratdi, bu yaqinda o'tkazilgan madaniy meros tadqiqotlarida eng ko'p ishlatiladigan va potentsial ahamiyatga ega atamalarni ifodalaydi.

Kalit so'zlarning bunday aniq tanlanishi sohadagi dominant mavzular va tendensiyalarni yanada maqsadli tahlil qilish imkonini beradi. Eng tez-tez uchraydigan kalit so'zlarga e'tibor qaratish orqali hozirgi madaniy meros haqidagi nutqni shakllantirayotgan asosiy tushunchalar va tadqiqot sohalarini aniqlashimiz mumkin. Ushbu yondashuv tahlilning kamroq uchraydigan yoki periferik atamalar bilan to'lib ketmasligini ta'minlaydi, bu esa markaziy mavzularni va ularning o'zaro munosabatlarini aniqroq tushunish imkonini beradi.

Dastlabki kalit so'zlar to'plamini eng ko'p uchraydiganlariga qadar aniqlagandan so'ng, tadqiqot landshaftini vizualizatsiya qilish uchun eng mos va o'zaro bog'liq atamalarni aniqlash uchun qo'shimcha tanlov jarayoni amalga oshirildi. 2585 ta kalit so'zning har biri uchun VOSviewer boshqa kalit so'zlar bilan birgalikda paydo bo'lish aloqalarining umumiy kuchini hisoblab chiqdi. Ushbu o'lchov kalit so'zning ma'lumotlar to'plamidagi boshqa atamalar bilan qanchalik kuchli bog'liqligini aks ettiradi va tushunchalar tarmog'idagi uning markaziylikini va ta'sirini ko'rsatadi.

Ushbu tahlil asosida eng katta umumiy aloqa kuchiga ega bo'lgan 1000 ta kalit so'z atama xaritasida vizualizatsiya qilish uchun tanlandi. Ushbu tanlov strategiyasi nafaqat tez-tez uchraydigan, balki boshqa atamalar bilan juda o'zaro bog'liq bo'lgan kalit so'zlarga ustunlik beradi. Natijada olingan vizualizatsiya madaniy meros tadqiqotlari sohasidagi asosiy mavzular va munosabatlarni aniq aks ettirishini ta'minlaydi.

Eng markaziy va o'zaro bog'liq kalit so'zlarga e'tibor qaratish orqali biz tadqiqot landshaftining mohiyatini samarali tarzda aks ettiradigan atama xaritasini yaratishga intilamiz. Ushbu yondashuv sohadagi asosiy o'zgarishlar va aloqalarni yanada chuqurroq va mazmunli talqin qilish imkonini beradi hamda madaniy meros tadqiqotlarining hozirgi holati va kelajakdagi yo'nalishlarini aniqroq tushunishni ta'minlaydi. Natijada quyidagi holat shakllandi (1-rasm).

1-rasm. Madaniy meros (Cultural heritage) atamasining boshqa atamalar bilan bogʻliqlik xaritasi¹.

1-rasmdan madaniy meros sohasidagi tadqiqotlarning hozirgi holati ajoyib tarzda aks ettiradi. Quyida asosiy tahlillarni qilish mumkin:

Dominant mavzular:

1. Markazdagi madaniy meros – Kutilganidek, “madaniy meros” markaziy o‘rinni egallaydi va eng katta tugunga ega. Bu uning birlashtiruvchi tushuncha sifatidagi rolini tasdiqlaydi. Bu sohaning yaxshi belgilanganligini va tadqiqotchilar asosiy tushuncha bilan faol shug‘ullanayotganligini ta’kidlaydi.

2. Barqarorlik va turizm – “Barqarorlik” va “turizm” “madaniy meros” bilan chambarchas bog‘liq bo‘lgan muhim tushunchalardir. Bu barqaror turizm amaliyotlariga va barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda madaniy merosning roliga katta e’tibor qaratayotganidan dalolat beradi. Bu mas’uliyatli turizm va uning mahalliy jamoalar va atrof-muhitga ta’siri haqida xabardorlikning ortib borayotganligini ko’rsatishi mumkin.

3. Shaxs va madaniyat – “Madaniy meros”ga yaqin bo’lgan “shaxs” va “madaniyat”ning ko’zga ko’rinishi merosning individual va jamoaviy shaxsni qanday shakllantirishi haqidagi tadqiqotlar davom etayotganligini ta’kidlaydi. Bu nomoddiy meros, madaniy xotira va globallashtirilgan dunyoda merosning rolga e’tibor qaratishni aks ettirishi mumkin.

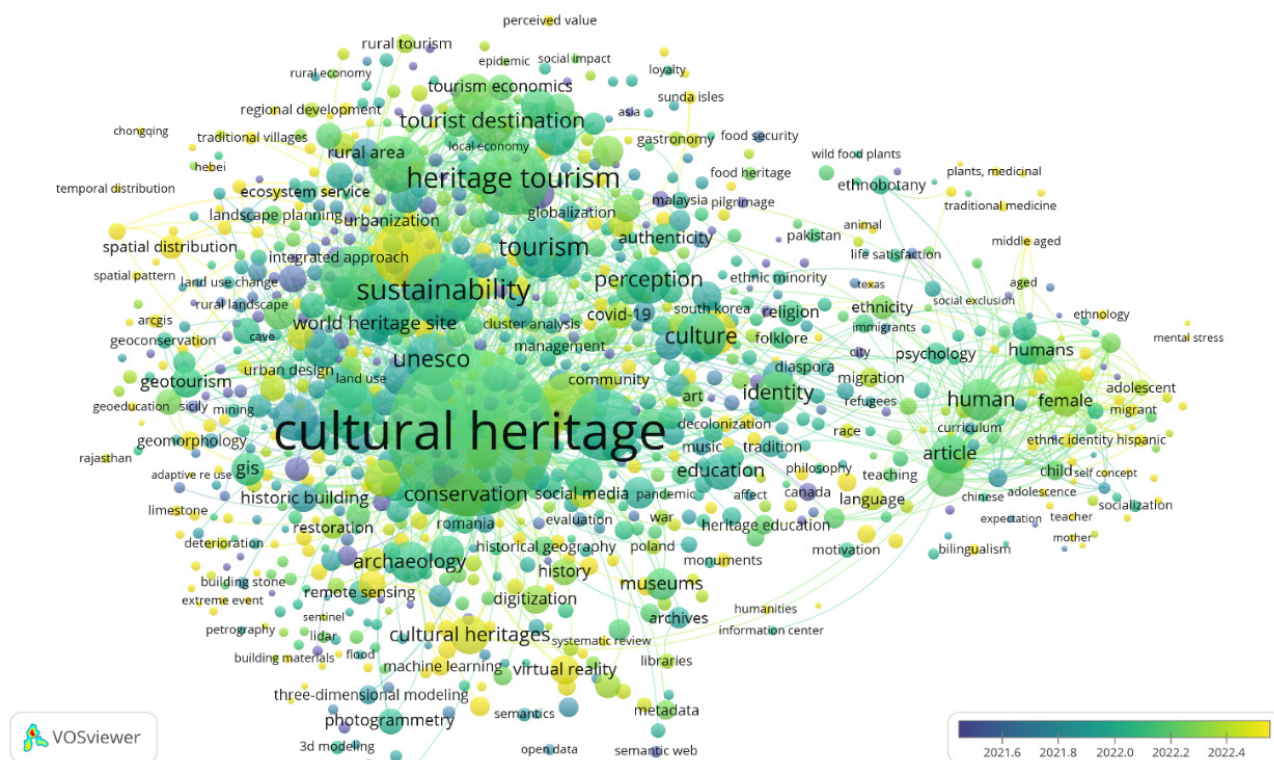
4. Klasterlar va aloqalar – “Meros turizmi”, “turistik yoʻnalish”, “qishloq turizmi” va “turizm iqtisodiyoti” kabi kalit soʻzlar bilan turizmga oid alohida klaster paydo boʻladi. Bu madaniy turizmning iqtisodiy va ijtimoiy oʻlchamlariga qaratilgan katta tadqiqotlar guruhini koʻrsatadi.

5. Raqamli meros – Kichikroq, ammo alohida klaster “raqamli meros”, “raqamlashtirish”, “virtual haqiqat” va shunga oʻxshash atamalarga qaratilgan. Bu madaniy merosni hujjatlashtirish, saqlash va talqin qilishda raqamli texnologiyalarning tobora ortib borayotgan ahamiyatini taʼkidlaydi.

6. Fanlararo aloqalar – 1-rasm turli klasterlar o'rtasidagi qiziqarli aloqalarni ochib beradi. Masalan, "barqarorlik" turizm klasterini shahar va qishloq kontekstlari bilan bog'liq klasterlar bilan bog'laydi, bu merosni boshqarish va barqaror rivojlanishga kompleks yondashuvni taklif qiladi.

2-rasmda yillar kesimida ilmiy rivojlanish tendensiyasi yoritilgan

1 Manba: Mualliflar tomonidan VOSviewer orqali shakllantirildi.

2-rasm. Madaniy meros atamasining vaqt davomida o'rganilish va sohalarga bog'lanish tendensiyasi².

2-rasm madaniy meros tadqiqotlari manzarasini yanada aniqroq ko'rsatib beradi va sohaning vaqt o'tishi bilan qanday rivojlanganligi haqida aniq tasavvur beradi. Vaqt o'lchami asosida quyidagi tahlillarga erishildi.

1. Vaqt o'tishi bilan o'zgarib borayotgan e'tibor:

- Turizmga dastlabki e'tibor (2019–2020): Dastlabki yillarda sariq rangning ustunligi (xaritaning pastki qismida) turizm bilan bog'liq tadqiqotlarga katta e'tibor qaratilganligidan dalolat beradi. "Meros turizmi", "turistik yo'nalish" va "turizm iqtisodiyoti" kabi kalit so'zlar ko'zga tashlanadi. Bu, ehtimol, pandemiyadan oldingi madaniy turizmning jadal rivojlanishini va uning iqtisodiy hamda ijtimoiy ahamiyatining ortib borayotganini aks ettiradi.

- Barqarorlik va jamiyatni jalb qilishning o'sishi (2021–2022): O'rtasiga (yashil va ko'k) o'tganimizda, "barqarorlik", "jamiyatni jalb qilish" va "ijtimoiy ta'sir" markaziy o'rinni egallaydi. Bu o'zgarish mas'uliyatli turizm amaliyotlariga ehtiyojning ortib borayotganligi va merosni boshqarishda mahalliy jamoalarni jalb qilish muhimligi bilan bog'liq deb xulosa qilish mumkin. COVID-19 pandemiyasi turizmga bog'liq jamoalarning zaifligini va yanada barqaror yondashuvlarga ehtiyojni ta'kidlab, bu tendensiyaning yanada tezlashtirdi.

- Shaxs va raqamlashtirishning ahamiyati ortib bormoqda (2023–2024): Soʻnggi yillarda (yuqorida, koʻk va binafsha ranglarda) “madaniy oʻziga xoslik”, “raqamlashtirish” va “virtual haqiqat” yanada koʻzga tashlanadi. Bu globallashtirilgan dunyoda madaniy meros shaxsni qanday shakllantirishi va merosni saqlash, talqin qilish hamda unga kirish uchun raqamli texnologiyalardan qanday foydalanish mumkinligi haqidagi qiziqish ortib borayotganligini koʻrsatadi.

2. Asosiy mavzularning evolyutsiyasi:

- Turizm: Hali ham muhim bo'lsa-da, turizm bilan bog'liq tadqiqotlar diversifikatsiya qilinayotganga o'xshaydi. «Gastronomiya», «yovvoyi oziq-ovqat o'simliklari» va «etnobotanika» kabi yangi kalit so'zlar oshpazlik merosiga va uning turizm bilan bog'liqligiga qiziqish ortib borayotganligini ko'rsatadi.

- Barqarorlik: Barqarorlik tushunchasi atrof-muhit muammolaridan tashqari ijtimoiy va iqtisodiy o'lchovlarni ham qamrab oladi. Bu "hayot sifati", "ijtimoiy inklyuziya" va "jamiyat farovonligi" kabi kalit so'zlarning paydo bo'lishida aks etadi.

- Raqamli meros: “Raqamli meros” va shunga o‘xshash atamalarining tobora ko‘zga tashlanishi merosni saqlash va unga kirishda texnologiyaning rolini kuchaytirayotganini ko‘rsatadi. Sun’iy intellekt va kengaytirilgan haqiqat kabi yangi texnologiyalar madaniy merosni boshdan kechirish va u bilan ishlashning innovatsion usullarini taklif qilgani sababli, bu o‘zgarish davom etishi mumkin.

2 Manba: Mualliflar tomonidan VOSviewer orqali shakllantirildi.

3. Umumiy hodisalar:

Fanlararo tadqiqotlar: 2-rasm fanlararo tadqiqotlarga aniq tendensiyaning ko'rsatadi. Turli klasterlar o'rtasidagi aloqalar vaqt o'tishi bilan kuchayib boradi. Bu madaniy merosning murakkab va ko'p qirrali tabiati hamda tadqiqot va boshqaruvga hamkorlikdagi yondashuvlarga ehtiyojning ortib borayotganligini aks ettiradi.

Ijtimoiy ta'sir: Madaniy merosning shaxslar, jamoalar va jamiyatlarga ta'sirini tushunishga katta e'tibor qaratilmoqda. Bu ijtimoiy ta'sir, farovonlik va barqarorlik bilan bog'liq kalit so'zlarning ko'zga tashlanishida yaqqol ko'rinadi.

2-rasmda vaqt tahlili madaniy meros tadqiqotlarining dinamik va rivojlanayotgan sohasini ochib beradi. Turizm muhim yo'nalish bo'lib qolsa-da, barqarorlik, jamiyatni jalb qilish, shaxs va raqamli texnologiyalar kabi kengroq muammolarga aniq o'tish mavjud. Bu evolyutsiya madaniy merosning ko'p qirrali qiymatini va uning yanada barqaror hamda adolatli kelajakka hissa qo'shish potentsialini tobora ko'proq e'tirof etishni aks ettiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqotda madaniy meros tadqiqotlarining dinamik manzarasi chuqur o'rganildi, bunda VOSviewer dasturi yordamida bibliometrik tahlil bilan birgalikda adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqishni birlashtirgan aralash usullar qo'llanildi. 2020–2025-yillar oralig'ida nashr etilgan maqolalarni katta hajmdagi tahlil qilish orqali biz sohani shakllantirayotgan asosiy mavzular, paydo bo'layotgan tendensiyalar va fanlararo aloqalar haqida qimmatli ma'lumotlarga ega bo'ldik.

Bizning tahlilimiz barqarorlik, turizm, shaxs va raqamli texnologiyalarni integratsiyalashga katta e'tibor qaratgan holda jonli va rivojlanayotgan tadqiqot landshaftini ochib beradi. Turizm muhim yo'nalish bo'lib qolsa-da, jamiyatni jalb qilish, ijtimoiy ta'sir, farovonlik va barqaror rivojlanishni ta'minlashda madaniy merosning roli kabi kengroq muammolarga aniq o'tish mavjud. Bu evolyutsiya madaniy merosning ko'p qirrali qiymatini va uning yanada adolatli hamda teng huquqli kelajakka hissa qo'shish potentsialini tobora ko'proq e'tirof etishni aks ettiradi.

VOSviewer yordamida o'tkazilgan bibliometrik tahlil tadqiqot landshaftining kuchli vizual tasvirini taqdim etdi va asosiy mavzular hamda ularning o'zaro munosabatlarini ta'kidlaydi. Dastur tomonidan yaratilgan atama xaritasi turizm, barqarorlik, shaxs va raqamli meros bilan bog'liq kalit so'zlarning aniq klasterlarini ochib beradi. Shuningdek, bu klasterlar o'rtasidagi aloqalarni ta'kidlab, fanlararo tadqiqotlarga tendensiyaning ko'rsatadi. Atama xaritasining vaqt tahlili esa vaqt o'tishi bilan e'tiborning o'zgarishini, barqarorlik, jamiyatni jalb qilish va raqamli texnologiyalardan foydalanishga tobora ko'proq e'tibor qaratilayotganini namoyon qiladi.

Ushbu topilmalar madaniy meros sohasidagi tadqiqotchilar, siyosatchilar va amaliyotchilar uchun katta ahamiyatga ega. Ular barqaror rivojlanish uchun madaniy merosni samarali boshqarish va undan foydalanish maqsadida fanlararo hamkorlik, jamiyatni jalb qilish va raqamli texnologiyalarni integratsiyalash zarurligini ta'kidlaydi. Bundan tashqari, topilmalar madaniy merosning ijtimoiy va iqtisodiy ta'sirini, uning individual hamda jamoaviy shaxsni shakllantirishdagi rolini tushunish muhimligini ko'rsatadi. Ushbu tadqiqot madaniy meros tadqiqotlarining dinamik va rivojlanayotgan sohasini chuqurroq tushunishga hissa qo'shadi. Asosiy mavzular, paydo bo'layotgan tendensiyalar va fanlararo aloqalarni aniqlash orqali biz ushbu muhim sohadagi kelajakdagi tadqiqotlar, siyosat va amaliyot uchun qimmatli ma'lumotlarni taqdim etamiz. Oldinga siljishda madaniy merosning ko'p qirrali o'lchamlarini va uning yanada barqaror, teng huquqli hamda madaniy jihatdan boy dunyoga hissa qo'shish potentsialini o'rganishni davom ettirish muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Bandarin, F., & Van Oers, R. (2012). The historic urban landscape: Managing in an urban century. John Wiley & Sons.
2. De Laet, V., & Molen, P. (Eds.). (2013). Archaeology and heritage in a changing world. Routledge.
3. Dolores, T. S. M., & Kilichov, M. (2021). The Silk Road at Bukhara (Uzbekistan): Enhancing heritage and local development. American Journal of Economics and Business Management, 4(3), 84–104.
4. Kilichov, M. (2024). The Silk Road heritage enhancement is needed for local sustainable tourism development in Bukhara (Uzbekistan): Analysis and diagnosis about the current situation (Doctoral dissertation, Universitat Politècnica de València).
5. Parry, R. (2013). Museums in a digital age. Routledge.
6. Rice, T. (2013). May it fill your soul: Experiencing Bulgarian music. University of Chicago Press.
7. Silverman, H. (2010). Intangible cultural heritage: A critical appraisal. Museum International, 62(4), 7–17.
8. Simon, N. (2010). The participatory museum. Museum 2.0.
9. Timothy, D. J., & Boyd, S. W. (2003). Heritage tourism. Pearson Education.
10. UNESCO. (2016). Culture for development indicators: Methodology and statistical manual. UNESCO Publishing.
11. Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. Scientometrics, 84(2), 523–538.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokr ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2024. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

